

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Примљено:

27 JUN 2024

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
06-07	61206	-2466	124

Име и презиме: Александар Илић

Број индекса: 64/2022

П Р И Ј А В А
теме мастер рада

**„МОГУЋНОСТИ УНАПРЕЂЕЊА СИСТЕМА ЦИВИЛНЕ ОДБРАНЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ“**

Прилози:

1. Пријава теме за израду мастер рада;
2. Структура рада;
3. Радна биографија кандидата;
4. Изјава о академској честитости.

У Београду, 17.06.2024. године

Кандидат:
Александар Илић

Већу за мултидисциплинарске студије Универзитета у Београду
Пријава теме за израду мастер рада

Обраћам се Већу за мултидисциплинарске студије Универзитета у Београду са молбом да ми се, као студенту мастер академских студија:

„ТЕРОРИЗАМ, ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ И БЕЗБЕДНОСТ“, 60 ЕСПБ

одобри израда мастер рада.

Наслов тезе:

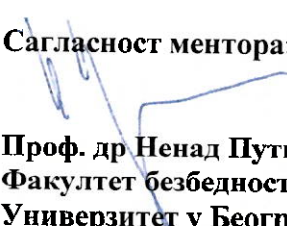
„МОГУЋНОСТИ УНАПРЕЂЕЊА СИСТЕМА ЦИВИЛНЕ ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ“

Претходно наведену тему дефинисао сам уз консултације са проф. др Ненадом Путником.

За ментора предлажем проф. др Ненада Путника.

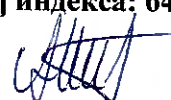
У Београду, 17.06.2024. године

Сагласност ментора:

Проф. др Ненад Путник
Факултет безбедности
Универзитет у Београду

Кандидат:

Александар Илић
Број индекса: 64/2022

**ВЕЋУ ЗА МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНЕ СТУДИЈЕ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

ПРИЈАВА ТЕМЕ ЗА ИЗРАДУ МАСТЕР РАДА

Обраћам се Већу за мултидисциплинарне студије Универзитета у Београду са молбом да ми се, као студенту мастер академских студија:

„ТЕРОРИЗАМ, ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ И БЕЗБЕДНОСТ“, 60 ЕСПБ

одобри израда мастер рада.

Наслов тезе:

**„МОГУЋНОСТИ УНАПРЕЂЕЊА СИСТЕМА ЦИВИЛНЕ ОДБРАНЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ“**

Научни циљ предложене тезе:

Сврха и циљ истраживања је научна дескрипција система цивилне одбране у смислу отклањања последица разарања у областима ратних операција и смањења губитака цивилног становништва. Осим тога, цивилна одбрана је одговорна за организацију и извођење ефикасних акција спасавања за време елементарних непогода и катастрофа у време мира.

Циљ предложеног истраживања је приказ могућности унапређења система цивилне одбране у Републици Србији а на основу искустава одабраних земаља у свету. На тај начин се приближава проблематика цивилне одбране и омогућује прављење поређења и извлачење закључака. То је од посебног значаја данас у периоду развоја и јачања цивилне одбране у Републици Србији.

У раду неће бити изнети детаљни подаци који могу представљати отицање тајних војних података као и подаци који су класификовани степенима тајности у складу са Законом о тајности података („Службени гласник РС“ број 104 од 16. децембра 2009. године), већ ће бити коришћена доступна домаћа и страна литература.

Цивилна одбрана је подсистем система одбране Републике Србије. Систем цивилне одбране представља најширу платформу организовања српског друштва у области одбране али и целокупне националне безбедности.

Историја цивилне одбране је веома дуга. Спонтана и природна форма цивилне одбране била је гашење пожара изазваних у градовима у непријатељском обручу и пружање помоћи становништву за време свих ратова. Међутим, о савременој цивилној одбрани може се говорити тек од времена када су се последице ратних дејстава пренеле ван линије фронта и дотакле дубоку позадину. Самим тим, целокупно становништво земље је подвргнуто непријатељском деловању. Непосредан узрок појаве овакве опасности била је примена авијације у војне сврхе.

Систем одбране данас се у сваком савременом друштву ослања на два основна елемента. Први елемент је на одговарајући начин стручно оспособљена, школована и опремљена оружана снага. Други елемент је комплексна припрема целокупног становништва под називом цивилна одбрана. Данас је потребна одговарајућа припрема читавог становништва и прилагођавање привреде, администрације и свих осталих функција савременог друштва према условима који се могу очекивати у случају евентуалног рата.

Цивилну одбрану не треба посматрати само кроз призму рата. Примарни задатак друштвено-државног система је да спасе човека, да му помогне на време, онда када му је најпотребније. То је узвишено и хуманитарно начело које цивилна одбрана не остварује само у случајевима оружаних сукоба. Елементарне непогоде, земљотреси, вулканске ерупције, катастрофе, пожари и велики кварови у индустрији су случајеви када успех спасилачких акција зависи од претходних превентивних припрема ради спречавања тих појава, од постојања оперативних, на одговарајући начин стручно оспособљених и опремљених спасилачких јединица. Такође, успех спасилачких акција зависи и од пуне припремљености читавог становништва за такве случајеве. Такву припремљеност може обезбедити само систем цивилне одбране.

Предмет рада:

У истраживању ће бити објашњена и описана могућност унапређења система цивилне одбране у Републици Србији. Цивилна одбрана у Републици Србији представља целокупност превентивних и спасилачких припрема које се обављају, организују или слично у циљу заштите становништва и привредних објеката од савремених видова

средстава напада и разарања, као и ради отклањања последица катастрофа, елементарних непогода и кварова.

У раду ће бити приказана организација и припрема цивилне одбране седам одабраних земаља у свету. Рад се заснива на страним материјалима и публикацијама, углавном преводима сакупљеним и коришћеним у изучавању цивилне одбране других земаља. Овај рад не обухвата целокупну проблематику цивилне одбране која је обимнија и сложенија, већ се ограничава на разматрање неких одбраних и најбитнијих питања, као и специфичних црта те одбране у одређеним државама. Тиме се доносе закључци о могућности примене добрих решења на систем цивилне одбране у Републици Србији.

Данас, када се наслућује затегнутост у међународним односима, и постоји опасност од избијања нуклеарног светског сукоба, све је битније образовати војску и грађане за добру цивилну одбрану. Такође, цивилну одбрану треба добро припремити и за мирнодопске задатке, као што је пружање брзе и ефикасне помоћи рањеним и угроженим у току елементарних непогода и катастрофа, као и на заштиту животне средине.

У првом делу рада биће дата ближа сазнања о систему одбране. У овом делу рада биће најпре укратко описана цивилна одбрана а затим и цивилна заштита. У другом делу рада биће представљен систем цивилне одбране. Овде ће бити детаљније описан историјат настанка цивилне одбране, цивилна одбрана у систему националне безбедности и систем тоталне одбране. У трећем делу рада биће објашњени системи цивилне одбране у одабраним земљама. Након тога ће бити донети закључци о цивилној одбрани у анализираним земљама. У четвртном делу рада, на коме је тежиште овог рада, биће објашњени начини и принципи функционисања и деловања система цивилне одбране у Републици Србији. Након тога биће дате препоруке за унапређење система цивилне одбране у Републици Србији. Такође, биће представљена будућност цивилне одбране.

Методe истраживања:

Основне методе које ће бити коришћење у раду су квалитативна анализа садржаја и компаративна анализа. Примарни извори за израду мастер рада биће документа за формирање цивилне одбране у Републици Србији, књиге, научни часописи и монографије. Компаративном анализом биће упоређен система цивилне одбране у одабраним земљама у свету са системом цивилне одбране у Републици Србији.

Начелна структура рада (по поглављима):

УВОД

1. СИСТЕМ ОДБРАНЕ

1.1. Цивилна одбрана

1.1.1. Елементи цивилне одбране

1.1.2. Јединице цивилне одбране

1.1.3. Предуслови за увођење цивилне одбране

1.2. Цивилна заштита

1.2.1. Елементи цивилне заштите

1.2.2. Задачи цивилне заштите

1.2.3. Основне карактеристике организације цивилне заштите

2. СИСТЕМ ЦИВИЛНЕ ОДБРАНЕ

2.1. Историјат настанка цивилне одбране

2.1.1. Увођење и истраживање система цивилне одбране

2.1.2. Примена и прилагођавање система цивилне одбране

2.2. Цивилна одбрана у систему националне безбедности

2.2.1. Састав и модел спровођења војне обавезе

2.2.2. Цивилна одбрана у пандемији COVID-19

2.3. Систем тоталне одбране

2.3.1. Приступ тоталној одбрани

2.3.2. Варијације у тоталитету рата

2.3.3. Типологија стратегије тоталне одбране

3. СИСТЕМ ЦИВИЛНЕ ОДБРАНЕ У ОДАБРАНИМ ЗЕМЉАМА У СВЕТУ

3.1. Анализа система цивилне одбране у одабраним земљама

3.1.1. Систем цивилне одбране у Вијетнаму

3.1.2. Систем цивилне одбране у Шведској

3.1.3. Систем цивилне одбране у Пољској

3.1.4. Систем цивилне одбране у Украјини

3.1.5. Систем цивилне одбране у Немачкој

3.1.6. Систем цивилне одбране на Новом Зеланду

3.1.7. Систем цивилне одбране у Великој Британији

3.2. Закључци о цивилној одбрани у анализираним земљама

4. СИСТЕМ ЦИВИЛНЕ ОДБРАНЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

4.1. Постојећи систем цивилне одбране у Републици Србији

4.2. Препоруке за унапређење система цивилне одбране у Републици Србији

4.2.1. Васпитање за мир и развијање демократске културе

4.2.2. Едукација за заштиту животне средине

- 4.2.3. Едукација грађана за личну и узајамну заштиту
- 4.2.4. Едукација припадника цивилне заштите
- 4.2.5. Оспособљавање и усавршавање кадрова цивилне одбране
- 4.2.6. Едукација грађана за извршавање радне обавезе

4.3. Будућност цивилне одбране

ЗАКЉУЧАК

ЛИТЕРАТУРА

НАПОМЕНА: Приликом израде рада структура ће бити допуњена и евентуално коригована

ЛИТЕРАТУРА:

1. Ardern, J. (2022), Prime Minister's Statement on the Russian Invasion of Ukraine, Beehive.govt.nz – The official website of the New Zealand Government, 25 February 2022, <https://www.beehive.govt.nz/speech/prime-ministers-statement-russian-invasion-ukraine>
2. Ardern, J., Mahuta, N., Aotearoa, (2022), New Zealand condemns Russia's invasion of Ukraine, Press Release, Beehive.govt.nz – The official website of the New Zealand Government, 24 February 2022, <https://www.beehive.govt.nz/release/aotearoa-new-zealand-condemns-russian-invasion-ukraine>
3. Bengtsson, T. (2019), Military Imbalance – More is Need for the Civil Defense, *Svenska Dagbladet* 16
4. Вучинић, З. (2000), *Право народне одбране*, Факултет одбране и заштите, Београд
5. Grant, M. (2019), Making sense of nuclear war: narratives of voluntary civil defence and the memory of Britain's Cold War, Taylor&Francis Online, Volume 44, Issue 2, str. 229-254
6. Greener, B.K. (2023), The New Zealand Defence Force and Ukraine: military contributions to foreign and defence policy, *Bezpieczeństwoteoria i praktyka securitytheory and practice*, No. 3, str. 151-164
7. Greener, B.K. (2021), *New Zealand in the World, Government and Politics in Aotearoa New Zealand*, Oxford University Press
8. Garrison, D. (2006), *Bracing for Armageddon: Why civil defence never worked*, Oxford University Press, Oxford
9. Драгишић, З. (2020), *Систем националне безбедности Србије*, Факултет безбедности, Београд
10. Davis, T. (2007), *Stages of emergency: Cold War nuclear civil defence*, Duke University Press, Durham
11. Diebel, M. (2017), *Atomkrieg und andere Katastrophen: Zivil- und Katastrophenschutz in der Bundesrepublik und Großbritannien nach 1945*, Ferdinand Schöningh, Paderborn

12. Ericson, M., Svenbro, M., Wester, M. (2023), Total defense as a happy object: gendering mobilization of civil defense in Sweden, Volume 9, Issue 4, str. 497-512
13. Јазих, А. (2017), *Ванредне ситуације и савремени трендови развоја система заштите*, Институт за међународну политику и привреду, Београд
14. Juurvee, I. (2022), Civil Defence in Ukraine, Preliminary Lessons From the First Months of War, International Centre for Defence and Security, Estonia
15. Kementerian Pertahanan Republik Indonesia (2015), *Buku Putih Pertahanan Indonesia*, Kementerian Pertahanan RI, Jakarta
16. Михајловић, Е. (2017), *Цивилна заштита*, Факултет заштите на раду, Ниш
17. Muradi (2013), Organisasi Komponen Cadangan Matra Darat, *Jurnal Ilmiah Hubungan Internasional*, Vol. 9, No. 1, str. 121-152
18. Molitor, J. (2021), The Imagined Disastrous: West German Civil Defence Between War Preparation and Emergency Management 1950–1990, str. 53–76
19. Nye J. S. (2009), *International conflicts. Introduction to theory and history*, Warsaw
20. Nehring, H., Ziemann, B. (2011), Do all paths lead to Moscow? The NATO dual-track decision and the peace movement – a critique, *Cold War History*, 12, 1, str. 1–24
21. Njolstad, O. (2010), The collapse of superpower détente, 1975–1980, *The Cambridge History of the Cold War, Volume III. Endings*, str. 135–155
22. Прентовић, Р. (2002), Циљеви и садржаји едукације за цивилну одбрану у савременим условима, *Зборник радова Факултета цивилне одбране Универзитета у Београду*, стр. 149-165
23. Payling, D. (2014), Socialist republic of South Yorkshire: grassroots activism and left-wing solidarity in 1980s Sheffield, *Twentieth Century British History*, 25, 4, str. 602-627
24. Pilżys, J. (2015), Communication in crisis management and rescue systems in Poland - theory and practice, Szczecin
25. Pilżys, J. (2017), Civil Defense as a Scientific Research Area, *International Journal of Humanities Social Sciences and Education (IJHSSE)*, Volume 4, Issue 12, str. 11-22
26. Puchała, F. (2010), People's Republic of Poland and III RP, various political conditions, various concepts of defense and safety, "Historical-Military Review", No. 4
27. Роквић, В. (2017), *Системи одбране*, Факултет безбедности, Београд
28. Ruland, J. et al., (2013), *The Politics of Military Reform: The Experiences from Indonesia and Nigeria*, London: Springer.Suryohadiprojo
29. Reynolds, D. (2017), Britain, the Two World Wars, and the problem of narrative, *Historical Journal*, 60, 1, str. 197–231
30. Readman, K.S. (2011), Conflict and cooperation in intra-alliance nuclear politics: western Europe, the United States, and the genesis of NATO's dual-track decision, 1977–79, *Journal of Cold War Studies*, 13, 2, str. 39–89

31. Sayidiman (2005), *Si Vis Pacem Para Bellum: Membangun Pertahanan Negara yang Modern dan Efektif*. Jakarta: Gramedia.Suryokusumo
32. Suryanto (2015), *Sistem Pertahanan Non Militer: Suatu Sistem Pertahanan Komplemen Sistrm Pertahanan Militer dalam Pertahanan Rakyat Semesta*. Jakarta: Penerbit Obor
33. Talmon, S. (2014), The Legalizing and Legitimizing Function of UN General Assembly Resolutions, "AJIL Unbound", vol. 108, str. 123–145
34. Taylor, B. (2012), *The Evolution of National Security Studies*, Occasional Paper No. 2 April 2012. Canberra: AN
35. Hasanuddin, T.B. (2014), *Bela Negara dan Kontradiksi Wacana Wajib Militer Indonesia*, Jakarta: RM Books
36. Hartanto, A. (2013), *Kajian Kebijakan Alutsista Pertahanan dan Keamanan Republik Indonesia*, Jakarta: Penerbit LIPI
37. Homeland Security Advisory Council (2011), *Community ResilienceTask Force Reccomendations*. Washington DC: US of Department of Homeland Security
38. Huxford, G. (2016), The Korean War never happened: forgetting a conflict in British culture and society, *Twentieth Century British History*, 27, 2, str. 195–219
39. Caduff, C. (2020), What Went Wrong: Corona and the World After the Full Stop, *Medical Anthropology Quarterly* 34 (4), str. 467–487
40. Cordle, D. (2017), *Late Cold War Literature and Culture, The nuclear 1980s*, London
41. Hogg, J. (2015), Cultures of nuclear resistance in 1980s Liverpool, *Urban History*, 42, 4, str. 584–602
42. Young, J. W. (2011), Western Europe and the end of the Cold War, 1979–1989, *The Cambridge History of the Cold War, Volume III. Endings*, str. 291-302

НАПОМЕНА: Списак литературе није коначан и њиме није обухваћена уџбеничка литература, стручни радови, чланци, извештаји, Интернет сајтови и др. што ће, свакако, у раду бити коришћено.

Радна биографија:

Александар Илић, рођен 18.11.1991. године у Краљеву, Република Србија. Основну школу „Светозар Марковић“ завршио је у Краљеву и средњу економску школу. Основне студије Економског факултета у Косовској Митровици завршио је 2016. године, смер менаџмент, маркетинг и предузетништво. Завршио је Школу резервних официра генерација “септембар 2020” на Војној академији Универзитета Одбране Министарства Одбране, смер интендантска служба.

У току своје каријере радио је у приватном сектору као дипломирани економиста.

Од октобра 2021. године ступа у војну службу као официр интендантске службе, на формацијском месту Командир Вода за општу логистику Логистичке чете Батаљона за подршку на Војној академији.

Крајем 2022. године, почиње да похађа програм на мастер академским студијама Универзитета у Београду – „Тероризам, организовани криминал и безбедност“.

Поседује знање енглеског језика и рада на рачунару.

Ментор

Проф. др Ненад Путник, редовни професор
Факултет безбедности
Универзитет у Београду

Кандидат

Александар Илић
Број индекса: 64/2022

**ВЕЋУ ЗА МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНЕ СТУДИЈЕ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

Студијски програм:

„Тероризам, организовани криминал и безбедност“, 60 ЕСПБ

Наслов тезе:

**„МОГУЋНОСТИ УНАПРЕЂЕЊА СИСТЕМА ЦИВИЛНЕ ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ
СРБИЈЕ“**

Кандидат: Александар Илић

Чланови комисије:

- Проф. др Ненад Путник, Факултет безбедности
- Проф. др Драган Симеуновић, Факултет политичких наука
- Проф. др Ивана Дамњановић, Факултет политичких наука

Ментор:

Проф. др Ненад Путник
Факултет безбедности
Универзитет у Београду

Изјава о академској честитости

Студент: Александар Илић

Број индекса: 64/2022

Студент: мастер академских студија „Тероризам, организовани криминал и безбедност“, 60 ЕСПБ

Аутора мастер рада под називом: „Могућности унапређења система цивилне одбране Републике Србије“

Потписивањем изјављујем:

- да је рад искључиво резултат мог сопственог истраживачког рада;
- да сам рад и мишљења других аутора које сам користио/ла у овом раду назначио/ла или цитирао/ла у складу са Упутством;
- да су сви радови и мишљења других аутора наведени у списку литературе/референци који су саставни део овог рада и писани у складу са Упутством;
- да сам добио/ла све дозволе за коришћење ауторског дела који се у потпуности/целости уносе у предати рад и да сам то јасно навео/ла;
- да сам свестан/на да је плагијат коришћење туђих радова у било ком облику (као цитата, прарафаза, слика, табела, дијаграма, дизајна, планова, фотографија, филма, музике, формула, веб сајтова, компјутерских програма и сл.) без навођења аутора или представљање туђих ауторских дела као мојих, кажњиво по закону (Закон о ауторском и сродним правима, Службени гласник Републике Србије, бр. 104/2009, 99/2011, 119/2012, 29/2016), као и других закона и одговарајућих аката Универзитета у Београду;
- да сам да сам свестан/на да плагијат укључује и представљање, употребу и дистрибуирање рада предавача или других студената као сопствених;
- да сам свестан/на последица које код доказаног плагијата могу проузроковати на предати мастер рад и мој статус;
- да је електронска верзија мастер рада идентична штампаном примерку и пристајем на његово објављивање под условима прописаним актима Универзитета.

Београд, 17.06.2024. године

Потпис студента

Александар Илић